

5. Формування фінансової подушки безпеки. Створення резервів ліквідності для підтримки стабільності грошових потоків у кризових умовах.

Під час реальної діяльності в умовах воєнного стану підприємствам необхідно здійснювати постійний моніторинг структури капіталу та ключових фінансових коефіцієнтів (коефіцієнт автономії, фінансової стійкості, покриття відсотків); визначати оптимальне співвідношення власного і позикового капіталу з урахуванням галузевої специфіки та рівня ризику, розробити антикризову фінансову стратегію, що включає сценарне планування і резервні механізми фінансування, залучати державні програми підтримки бізнесу (зокрема, програма «5–7–9%») для забезпечення доступу до дешевих кредитів.

Висновки. Оптимізація фінансової структури капіталу в умовах воєнного стану є ключовим чинником виживання і розвитку підприємств. Вона має базуватись на принципах фінансової гнучкості, мінімізації ризиків, ефективного використання власних ресурсів та диверсифікації джерел фінансування. Успішні підприємства — це ті, що зуміли адаптувати фінансову модель до нових умов, зберігши баланс між стабільністю та інноваційним розвитком.

Література:

1. Борзенко В.І., П'ятак Т.В. Управління фінансовою стійкістю підприємства. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. 2020. № 6. С. 66-70.

2. Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України. Державна програма підтримки бізнесу в умовах війни «5–7–9%». URL: <https://surl.luh.gov.ua/yvxxgck>

УДК 338:33

П'ятак Т.В.

к. т. н., доц., професор кафедри обліку і фінансів,
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

Бородавка С.О.

здобувачка вищої освіти другого (магістерського) рівня,
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

Напрями покращення фінансового стану підприємства в сучасних економічних умовах

Вступ. Сучасні економічні умови характеризуються підвищеним рівнем невизначеності, інфляційними процесами, нестабільністю валютного курсу та уповільненням темпів економічного зростання. Економічна нестабільність, порушення логістичних ланцюгів, зростання цін на ресурси та енергетику, а також обмежений доступ до фінансових ресурсів суттєво впливають на фінансовий стан суб'єктів господарювання. У результаті підприємства

стикаються з проблемами зниження ліквідності, платоспроможності та рентабельності. Тому пошук ефективних напрямів покращення фінансового стану є ключовим завданням для забезпечення їх виживання та розвитку.

Метою дослідження є визначення та обґрунтування ефективних напрямів покращення фінансового стану підприємства в сучасних економічних умовах, які сприятимуть зміцненню його фінансової стійкості, підвищенню ефективності використання ресурсів і забезпеченню сталого розвитку.

Результати дослідження. Фінансовий стан підприємства є одним із ключових показників ефективності його функціонування та результативності управління ресурсами. Семенова К.Д. [1] описує фінансовий стан як «складну, комплексну категорію, яка відображає здатність підприємства здійснювати виробничо-господарську та фінансову діяльність, вчасно погашати боргові зобов'язання, ефективно використовувати наявні ресурси і забезпечувати стійкий розвиток». Підтримання належного фінансового стану вимагає реалізації певного комплексу заходів.

Першим загальним напрямом покращення фінансового стану є оптимізація витрат, що передбачає аналіз і скорочення непродуктивних витрат. Найпоширеніший спосіб скорочення витрат полягає у зменшенні споживання виробничих ресурсів, зокрема робочої сили та матеріалів. На погляд Ібрагімова І. Р. та Чупріної М. О. [2], цього можна досягти за допомогою автоматизації виробництва, модернізації обладнання, застосування високопродуктивних технологій. Важливим є також перехід на локальні джерела постачання, що знижує ризики логістичних затримок і додаткових витрат.

Другим важливим напрямом є диверсифікація джерел фінансування, що дозволяє зменшити фінансову залежність від банківських установ. е підприємство повинно активно залучати альтернативні фінансові інструменти: лізинг, факторинг, краудфандинг, грантові програми, а також партнерські інвестиції. Це сприяє стабільності грошових потоків і формуванню довгострокової фінансової бази розвитку.

Раціональне управління оборотними активами також є запорукою фінансової стійкості. Згідно з рекомендаціями Юрія Є.О. та Руснака Т.В. [3], підприємства мають прискорювати оборотність дебіторської заборгованості, контролювати рівень запасів і формувати резерви ліквідності. Впровадження сучасних фінансових інструментів, таких як кеш-пулінг або короткострокові кредитні лінії і підвищує платоспроможність підприємства.

Не менш важливою умовою стабільного розвитку підприємства є формування системи антикризового управління. Кривов'язюк І.В. [4] пропонує його реалізацію через поєднання фінансової дисципліни, постійного контролю діяльності, скорочення прострочених зобов'язань, підвищення ліквідності активів, застосування прогресивних методів управління та забезпечення стійкого фінансового стану через реалізацію фінансової стратегії. Це допомагає підприємству своєчасно реагувати на коливання економічного середовища, мінімізувати збитки та зберігати фінансову стабільність.

Окрім цього, у сучасній економіці цифровізація є ключовим чинником підвищення ефективності фінансового менеджменту. Використання програм автоматизованого обліку, електронного документообігу, онлайн-платежів і аналітичних платформ забезпечує прозорість, швидкість та обґрунтованість управлінських рішень. Цифрові технології дозволяють підприємствам оперативно адаптуватися до змін ринку, мінімізувати фінансові ризики й підвищити ефективність контролю за витратами.

Висновки. Отже, покращення фінансового стану підприємства в сучасних економічних умовах можливе за умови впровадження системного підходу, що включає оптимізацію витрат, диверсифікацію джерел фінансування, ефективне управління ліквідністю, цифровізацію фінансових процесів і розвиток антикризового управління. Комплексна реалізація цих напрямів сприятиме підвищенню фінансової стійкості підприємств, забезпечить конкурентні переваги та створить умови для довгострокового економічного зростання.

Література:

1. Семенова К.Д. Аналіз фінансового стану підприємств України та тенденцій розвитку. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2021. №5-6. С. 77-82.
2. Ібрагімов І.Р., Чупріна М. О. Оптимізація витрат як складова системи підвищення конкурентоспроможності на вітчизняних підприємствах. URL: <https://confmanagement-proc.kpi.ua/article/view/201171/201238>.
3. Юрій Є.О., Руснак Т.В. Шляхи покращення фінансового стану підприємства в сучасних умовах. *Економіка і суспільство*. 2018. №16. С.560- 565.
4. Кривов'язюк І.В. Антикризове управління підприємством: навч. посіб. 3-тє видання, доповн. і переробл. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 396 с.

УДК 338.33

П'ятак Т.В.

к. т. н., доц., професор кафедри обліку і фінансів,
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

Бородавка С.О.

здобувачка вищої освіти другого (магістерського) рівня)
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

Внутрішні і зовнішні фактори впливу на фінансовий стан підприємства

Вступ. Фінансовий стан підприємства є комплексною характеристикою, що відображає рівень його платоспроможності, ліквідності, рентабельності та здатності забезпечувати безперервність господарської діяльності. Він визначає не лише здатність підприємства виконувати свої поточні зобов'язання, але й потенціал для розвитку, інвестування, залучення фінансування та адаптації до